

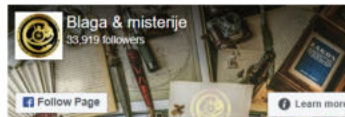
BLAGA & MISTERIJE

DVORCI I NASLJEDE OBNOVE BAŠTINE

SUSEDGRAD JE SAM: Ovako nestaje posljednji stari grad Medvednice

PIŠE: ANA MIČIĆ 27/11/2023, 23:40

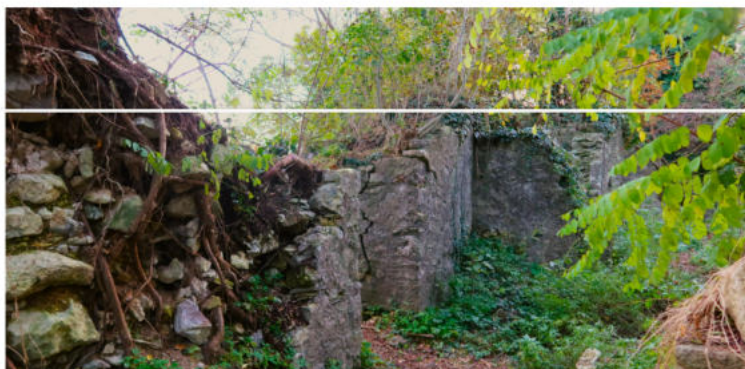

Od tri srednjovjekovna stara grada zagrebačke gore Medvednice, centralni Medvedgrad je obnovljen, istočni Zelingrad ima spremnu EU projektnu dokumentaciju, a zapadni Susedgrad iznad Podsuseda se uglavnom ne spominje.

Stari grad Susedgrad FOTO: A.M. / Blaga & misterije

Osim ponekad, kad ga spomenu predstavnici građanskih inicijativa pokušavajući skrenuti pažnju na njegovo ruševno stanje. Spomenu ga i politički kandidati, koji u svakom predizbornoj ciklusu obećaju "obnovu" ili "konzervaciju" Susedgrada. Onda opet nastane tišina, slična onoj kakva caruje unutar zidina burne prošlosti.

Stari grad Susedgrad, unutrašnjost FOTO: AM / Bloga & misterije

Prvi vlasnici Susedgrada

Riječ je o ruševnom gradu za koji se pretpostavlja da ga je sredinom 13. stoljeća na važnom strateškom položaju, na mjestu još starije utvrde i samostana cistersita u blizini ušća rijeke Krapine u Savu, kontrolirajući tako riječne i cestovne putove, dao sagraditi hrvatsko-ugarski kralj iz dinastije Anžuvinača Karlo I. Robert.

Rekonstrukcija nekadašnjeg izgleda Susedgrada, ILUSTRACIJA

Bio je potom kraljevski posjed sve do polovice 14. stoljeća. Tada je prvim feudalnim vlasnikom postao Nikola Čornjotubički iz obitelji Toth. Tothovi su gotovo cijelo stoljeće bili vlasnici. Točnije do 1439. kada se novosklopljenim bračnim sporazumom vlasništvo nad cijelim susedgradskostubičkim vlastelinstvom, s uključenim burgom, prenosi na plemiće iz njemačke loze Henning.

Stari grad Susedgrad, oplopl oko utvrde FOTO: AM / Bloga & misterije

Kako se vlasništvo prenosilo samo na muške potomke, tako sa smrću posljednjeg muškog potomka ove obitelji 1507. godine burg postaje uzrok brojnih sukoba svih zainteresiranih da budu novi vlasnici. Zbog prodora Osmanlija, Susedgrad se dodatno utvrđuje i vremenom dolazi u posjed ugarskog plemića Franje Tahya. Tako je upravo pod Susedgradom 1573. godine počela seljačka buna čime Susedgrad u popularnu kulturu ulazi kao sjedište plemića koji je ugnjevatao kmetove.

Seljačka buna, manifestacija obilježena povijesti 2023. FOTO: AM / Bloga & misterije

Napušteni burg

U blizini Susedgrada se nalazi i ruševni burg, koji je bio dio utvrde. Burg je bio dio utvrde koja je bila podignuta u 13. stoljeću.

udrzo nakon gusenja bune i smaknuca seljackkog kraja matije Cudeca, umire i rany. Suseograd, sada trajno obilježen kao prijestolnica Franje Tahija, dolazi u ruke Henningovih. Kako gubi svoju obrambenu funkciju, tako se stanovništvo s vremenom povlači. Prema nekim izvorima napušten je jer su ga u 17. stoljeću zapalili seljaci. Prema drugim pak zato što više nije bio strateški bitan. Kako bilo, u oba slučaja je burg napušten i tu je krenula njegova deterioracija.

Kako njegova važnost kroz godine opada, vlasnici na papiru mu postaju i glasoviti grofovi Sermage, potom i obitelj Jelačić. Obzirom na slikovitu lokaciju i stupanj oštećenosti, pobuđivao je interes jednako slikara, kako i arheologa i povjesničara. Jedan od prvih koji se posvetio istraživanju Susedgrada je bio glasoviti Ivan Kukuljević Sakcinski.

Eduard Weingarten, Susedgrad sa Savom u podnožju, oko 1880. ILUSTRACIJA

Bogata arheološka nalazišta

Nakon Sakcinskog, bilo je još izoliranih slučajeva arheoloških istraživanja, a posljednje značajno je bilo 1945. kada su pronađeni predmeti koji se danas čuvaju u Hrvatskom povijesnom muzeju. 1970-ih godina 20. stoljeća su izvršena posljednja detaljnija konzervatorsko-arheološka istraživanja lokaliteta, ali o detaljima istraživanja nažalost nema javno poznatih informacija.

Stari grad Susedgrad, dio odornijenog ornamentiranog zida FOTO: AM / Bloga & misterije

Arheološka i konzervatorska istraživanja su pokazala da je ovaj dio Medvednice i okolice u nizini bio naseljen kontinuirano, još od prapovijesti. Tomu, među ostalim, svjedoče paleontološki nalazi iz spilje Veternica koja je smještena nekoliko kilometara sjeveroistočno od Susedgrada. Arheološki nalazi rimske opreme i raznih drugih predmeta, koji su pronađeni u rijeci Savi i iznad kamenoloma Suhodol, ukazuju na bogatu antičku povijest ovoga kraja.

Ipak jedan od najzanimljivijih arheoloških nalaza jest ranosrednjovjekovni grob ratnika pokopanog sa željeznim mačem brončanih okvira, koji datira u 9. stoljeće. Grob je pronađen sasvim slučajno, prilikom zemljoradničkih akcija tadašnjeg vlasnika zemlje na uzvisini sjeverozapadno od burga. Detaljnom analizom potvrđeno je da se radi o ratniku hrvatskog porijekla, a predmeti nađeni uz kostur su napravljeni u karolinškim radionicama. Vrijeme iz kojeg datira pronađeni grob jest vrijeme vladavine Ljudevita Posavskog, za kojega znamo da nikada nije identificirano mjesto njegova vječnog počinka. Pa tako neki strastveni ljubitelji povijesti špekuliraju kako bi upravo taj grob mogao biti mjesto posmrtnih ostataka Posavskog.

Pasivni novi vlasnici

Susedgrad je danas zaštićeno kulturno dobro pod oznakom Z-7528 i kao takav stoji, ruševan i obrastao u bršljan, čije korijenje poput mreže osigurava zidine od urušavanja.

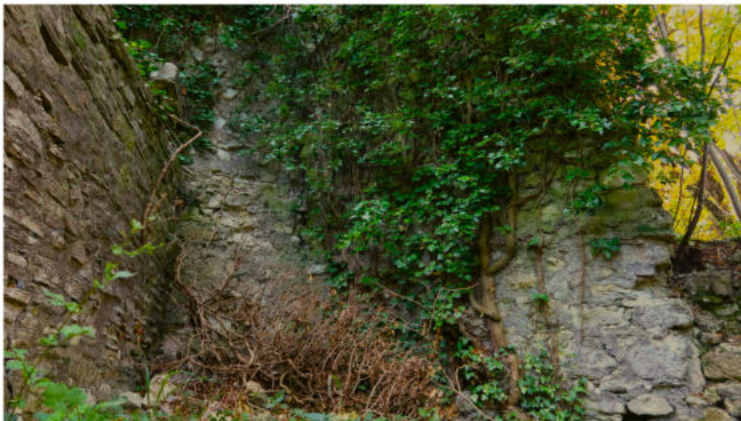
Stari grad Susedgrad obrastao bršljanom FOTO: AM / Bloga & misterije

Sada mu nisu vlasnici plemići ili kraljevi, nego Grad Zagreb i Republika Hrvatska. Tu je razvidna disperzija odgovornosti u kojoj se niti jedan vlasnik ne želi angažirati oko obnove.

Stari grad Susedgrad FOTO: AM / Bloga & misterije

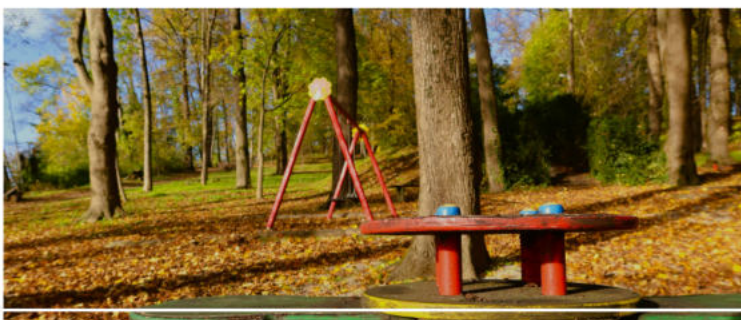
S jedne strane, konzervatori posljednjih dvadesetak godina u medijima periodično istupaju navodeći kako je riječ o izrazito važnom spomeniku hrvatske povijesti i kulture te potencijalnom turističkom odredištu. S druge strane, Ministarstvo kulture 2012. odobrilo je sredstva za pripremu potrebne dokumentacije i uklanjanje raslinja. Te je godine izrađena i konzervatorska studija za obnovu i prezentaciju starog grada te inženjersko-geološki elaborat za radove održavanja jugoistočne kule. No sve je stalo, a nije poznato jesu li se ti radovi i realizirali.

Stari grad Susedgrad FOTO: AM / Bloga & misterije

Apeli za spas Susedgrada

– Kao Vijeće gradske četvrti Podsused-Vrapče u nekoliko smo navrata pisali Gradu Zagrebu molbe da se ti odnosi urede tako da obnova bude moguća, no ništa se nije dogodilo- prisjeća se Dubravko Peroš koji je od 2013. do 2017. godine bio predsjednik Vijeća gradske četvrti Podsused-Vrapče. Peroš živi u blizini i ogorčeno navodi kako zbog spleta okolnosti o Susedgradu nitko ne brine.

Park šuma Susedgrad, parkovna infrastruktura FOTO: AM / Bloga & misterije

– Planovima malih komunalnih akcija iz godine u godinu uređivali smo što prostor Susedgrada, što okolnu park šumu gdje je uređeno dječje igralište i park za vježbanje na otvorenom, promijenjene su klupe na šetnici i postavljene nove informacije ploče koje čine poučnu stazu oko samog kompleksa, sve do obližnje kapelice sv. Martina pustinjaka- navodi Peroš i dodaje kako se nerijetko našao u situacijama kad je za košnju park šume oko starog grada za pomoć molio i Zrinjevac.

Park šuma Susedgrad FOTO: AM / Bloga & misterije

Do korone su se na lokalitetu Park šume Susedgrad godišnje održavali viteški turniri koji su okupljali velik broj zainteresiranog lokalnog stanovništva. Danas više nema niti toga.

Spaljeni planinarski dom

Uz silno bogato arheološko i kulturno nasljeđe, Susedgrad skriva još jednu ruinu. Radi se o nekadašnjem planinarskom domu smještenom na dnu brijega park šume Susedgrad. Prvotno je domom upravljao Planinarski savez. Tada je osim ugostiteljske forme imao i društvenu namjenu gdje je pružao utočište umornim planinarima i izviđačima.

Nekadašnji planinarski dom u park šumi Susedgrad, FOTO: AM / Bloga & misterije

Kako je vrijeme prolazilo, mijenjali su se vlasnici, a planinarski dom se iz pitomog mjesta za dnevni odmor pretvorio u mjesto razularenih noćnih provoda.

Nekadašnji planinarski dom u park šumi Susedgrad, FOTO: AM / Bloga & misterije

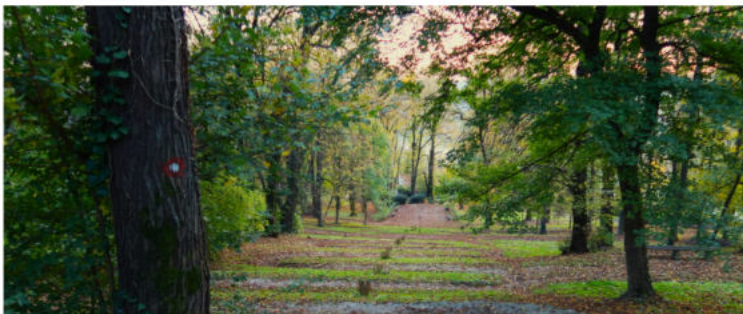
Danas isto završilo, potpuno davetina i razularen objekt koji predstavlja opasnost i dalje

Udaljen je od zgrana, potpuno devastiran i nesiguran objekt koji predstavlja opasnost i dalje neriješeni imovinsko-pravni odnosi i ovom objektu ne dopuštaju obnovu.

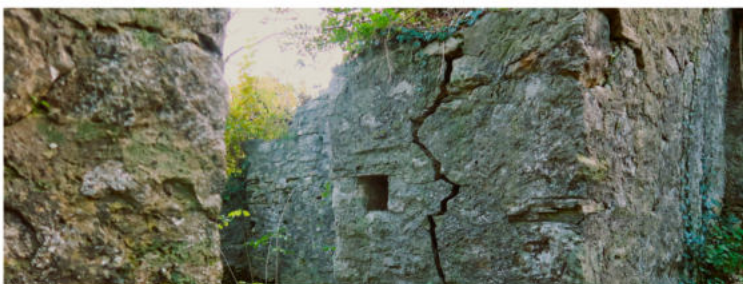
Nekad zaštićne zidine danas su opasnosti

Poprilično je nejasno tko pije, a tko plaća u ovoj priči. Od nedefiniranog prenemaganja vlasnika burga, do onih koji bi trebali voditi brigu o park šumi ili pak neraspetljana priča oko planinarskog doma- sve je to siguran put u propast ovog bogatog prirodno-povijesnog lokaliteta. S obzirom na to da je park šuma otvorena za javnost, relativno redovno se održava da bi pružila sigurnu šetnju svojim posjetiteljima. Nalazimo da je parkovna infrastruktura u relativno dobrom stanju, a zelene površine izgledaju uredno i pokošeno.

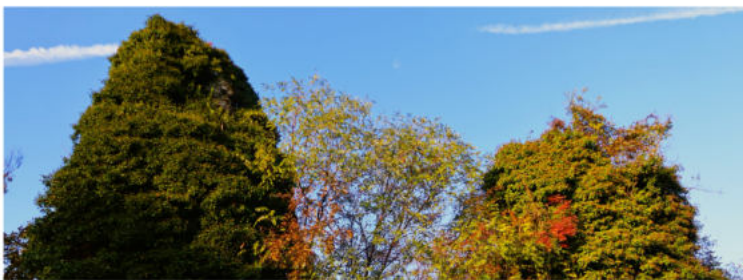
Park šuma Susjedgrad FOTO: AM. / Blago & misterije

S druge strane, burg kao takav je poprilično nesiguran za znatiželjnike koji se usude prošuljati se među njegovim zidinama. Stanje je tim gore od 2020., nakon zagrebačkog potresa, kada se cijeli jedan zid urušio, a mnogi drugi dijelovi utvrde su dodatno oštećeni.

Starigrad Susjedgrad, uzbužna pukotina na jednom od unutrašnjih zidova FOTO: AM. / Blago & misterije

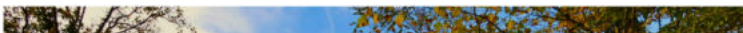
Na priloženim fotografijama vidljive su i duboke pukotine u velikim kamenim blokovima, a kule su toliko obrasle bršljanom da se jedva prepoznaju ispod njega.

Starigrad Susjedgrad, kule potpuno obrasle bršljanom i šikarom FOTO: AM. / Blago & misterije

Mnogo ideja, ali malo mogućnosti

Položajem i dalje na strateški važnoj poziciji, smješten na krajnjem zapadnom ulazu u grad Zagreb, u čijoj nizini divljaju cestovni i željeznički promet, s pogledom koji se pruža daleko na tri strane svijeta, uz Savu koja na mahove poprima tirkiznu boju pri pogledu kroz lišće drveća uokolo starog grada, ova cjelina može postati mjesto susreta i druženja, šetnje i opuštanja.

Pogled na Savu sa Susedgrada. FOTO: AM / Bloga & misterije

Osim toga, može biti zapadni centar Zagreba koji bi služio kao platforma za manifestacije oživljene povijesti i razne druge povijesno-kulturne i glazbeno-umjetničke događaje. Mnogo je ideja, ali malo mogućnosti. Dok se god tijela javne vlasti ne dogovore oko vlasništva i posljedično odriješe kesu za sufinanciranje projekta obnove i konzervacije uz bok EU, ostaci starog grada Susedgrada nastavit će polako, ali sigurno nestajati.

Ovaj članak sedmi je dio serijala "Obnove baštine" autorice Ane Mičić koji je objavljen u okviru programa poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije. Serijal možete pronaći prateći ovu poveznicu.

AGENCIJA ZA
ELEKTRONIČKE
MEDJE

#FRANJO TAHY #GRAD ZAGREB #IZBOR #MEDVEDNICA #OBNOVA #PODSUSED #SAVA #STARI ZAGREB #SUSEDGRAD #UTVRDE

VEZANE TEME: DVORCI I NASLJEĐE

JUSUF POSTHUMNO DOČEKAO SJAJ SVOG DVORA: procvat Maškovića hana i okolice nije zaustavila ni imovinsko-pravna trakavica

TRENK feat. EU: Kada se legendarni barun vraća svom dvorcu u Trenkovu?

OD KRALJEVA DO TEMPLARA: Legendarna Vrana gdje se čuvala kruna hrvatskih kraljeva ostaje neistražena i zarasla

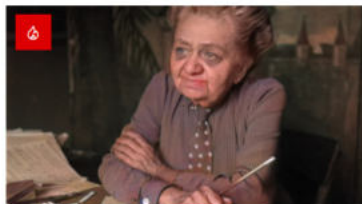

Predstavljamo Dvorac umjetnika Oršić – Jakovlje, mjesto ushićenog stvaranja nadomak Zagreba

UPRAVO SE ČITA

Ubojstvo posljednjih vlasnika Poznanovca, Grete i Nikole Ritter do danas nije riješeno, a njihov dvorac

Kako je Marija Jurić Zagorka pisala Gričku vješticu istražujući stvarne

naočigled svih nastavlja propadati

Na zemlji svetog Martina i danas stoji templarska crkva sagrađena na točki staroslavenskog svetog trokuta

slučajeve progona nedužnih žena

Bio je to početak potrage za staklenim gradom, kad su Željko Malnar i Borna Bebek krenuli na istok pronaći čarobno mjesto iz drevnih pripovijesti

Nikola Zrinski sultanu je rekao da gradi tor za ovce, a zapravo je sagradio Novi Zrin, utvrdu od koje danas nije ostao ni kamen na kamenu

“Čuvaj se senjske ruke!” Zaboravljeni podvizi uskoka, legendarnih ratnika koji su reputaciju iskovali u kovitlacu totalnog rata

Sadržaj nije dopušteno prenositi bez odobrenja © Portal Blaga & misterije 2017-2023

[Impressum](#) [Oglašavanje](#) [Pravila prijenosa sadržaja](#) [Misija i vizija](#) [Privatnost](#)
[Lokacije starih samostana i crkava u Hrvatskoj](#) [Lokacije utvrda, gradina i dvoraca u Hrvatskoj](#)

[Postavke privatnosti i kolačića](#) Upravlja Google. Usklađeno s IAB-ovim TCF-om. ID CMP-a: 300

